

KEMPEN MEMORANDUM

voor de

**FEDERALE REGERING
2024-2029**

Streekplatform Kempen

Sterke regio. Slim netwerk

januari 2024

GERICHTE HEFBOMEN VOOR EEN STERKE REGIO

Streekplatform Kempen verenigt de 29 Kempense lokale besturen, de streekintercommunale IOK, de provincie Antwerpen, de politieke partijen, de sociale partners en regionale stakeholders in een actiegericht netwerk dat de sociaaleconomische streekontwikkeling versterkt. Het samenwerkingsverband is actief in het arrondissement Turnhout, inclusief Heist-op-den-Berg en Nijlen.

In samenwerking met een breed partnerschap, werden volgende hoofddoelstellingen geformuleerd:

- In 2030 is de Kempen duurzaam
- In 2030 is de Kempen een inclusieve, warme en zorgzame samenleving
- In 2030 is de Kempen een ondernemende en innoverende samenleving

Elke maand komt een Task Force samen die de belangenbehartiging voor de Kempen organiseert.

In aanloop naar de verkiezingen op 9 juni 2024 heeft de Task Force beslist om een memorandum op te maken met prioritair streekdossiers die van de volgende federale regering daadkrachtige beslissingen vragen. Het gaat om dossiers die een hefboomeffect hebben op de sociaaleconomische ontwikkeling van de Kempense regio bijvoorbeeld het investeren in aantrekkelijke en betrouwbare treinen, het wegwerken van de achterstanden in het ziekenhuisaanbod en de geestelijke gezondheidszorg, het investeren in een nucleair veilige Kempen, het uitwerken van een Nieuw Masterplan Detentie en investeren in Kempense gevangenis...

We vragen dat de volgende federale regering in haar regeerakkoord de aanbevelingen uit dit memorandum vastlegt en op die manier investeert in een sterke Kempense regio.

De punten uit dit memorandum werden unaniem goedgekeurd door de Task Force op 19 januari 2024 en de Conferentie van Kempense burgemeesters op 20 januari 2024. Op 23 januari 2024 werd het memorandum voorgesteld aan een brede groep stakeholders.

Met de meeste hoogachting

Ward Kennes

Voorzitter Streekplatform Kempen

Partners Streekplatform Kempen

KEMPENSE PRIORITEITEN

1. Maak van het spoorvervoer voor de Kempenaar een aantrekkelijk en betrouwbaar alternatief
2. Zorg voor een Nucleair Veilige Kempen
3. Zorg voor een toegankelijk ziekenhuisaanbod voor de Kempense patiënten
4. Werk hoogdringend de historische achterstand in de financiering van de geestelijke gezondheidszorg in de Kempen weg
5. Geef zuurstof aan de Kempense huisartsen en help hen om kwalitatieve eerstelijnszorg als basisrecht te houden
6. Ga voor een nieuw Masterplan Detentie en internering in humane omstandigheden
7. Werk aan een optimale en duurzame financiering van de politiezones
8. Behoud een lokaal aanspreekpunt bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
9. Oriënteer de gerechtelijke verdeling van bevoegde rechtbanken op (referentie) regio's

Contactpersonen:

Ellen Leys (coördinator Streekplatform Kempen)

ellen.leys@iok.be

014 53 50 56

Kris Vreys (secretaris Streekplatform Kempen)

kris.vreys@iok.be

014 53 50 00

Ward Kennes (voorzitter Streekplatform Kempen)

ward.kennes@kasterlee.be

0485 75 19 44

1. Maak van het spoorvervoer voor de Kempenaar een aantrekkelijk en betrouwbaar alternatief

Investeer in de modal shift: maak van het spoorvervoer voor de Kempenaar een aantrekkelijk en betrouwbaar alternatief

Er is een sterke kwaliteitssprong nodig in de Kempen om van het spoor ook daadwerkelijk de ruggengraat te kunnen maken van het openbaar vervoer. De Kempense regio heeft de ambitie om een modal shift van 60/40 te realiseren en het aantal autoverplaatsingen te verminderen tot 60% van alle verplaatsingen. De spoormaatschappijen formuleerden zelf ook de ambitie om 30% meer reizigers aan te trekken en het modaal aandeel trein van 8% naar 15% te brengen. Deze ambities zijn enkel realiseerbaar als de trein een volwaardig alternatief wordt voor de auto.

Dat vraagt meer investeringen in het spoorvervoer in de Kempen. Eerst en vooral moet een voldoende hoge frequentie en capaciteit van de treinen op het netwerk voorzien worden. Ook de vertragingen van het treinnet moeten worden teruggedrongen. Naast de frequentie en de betrouwbaarheid moeten ook het comfort en de integrale toegankelijkheid van de treinen omhoog om wervend te zijn voor Kempenaren. Ook de toegankelijkheid van stations moet worden verbeterd, evenals de reisbeleving en aantrekkelijkheid om de cultuur van verplaatsing te veranderen. Tot slot is ook een goede (fiets)bereikbaarheid van de stations belangrijk, met aantrekkelijke en veilige fietsstallingen.

Ook voor het goederenvervoer moeten de mogelijkheden worden benut om het spoorverkeer op de lange termijn uit te bouwen tot een goed alternatief voor het vervoer via de weg.

Beleidsaanbevelingen

1. Verhoog de frequentie van de treindienst op het gehele Kempense netwerk naar een halfuurfrequentie, zowel op

wekdagen als op zaterdagen en zondagen. Stem dit af met De Lijn, evenals het tarieven- en doelgroepenbeleid.

2. Neem maatregelen om de stiptheid op de lijnen tussen de Kempen en Brussel te verbeteren.
3. Neem in het investeringsprogramma van Infrabel prioritaire middelen op om bottlenecks in of rond de Kempen aan te pakken die een impact hebben op de stiptheid en/of de frequentie op de Kempense sporen. Investeer prioritair in oplossingen voor volgende knelpunten:
 - *het enkel spoor tussen Herentals en Turnhout*
 - *gelijkgrondse oversteek aan de Lispersteenweg (Lier)*
 - *de knoop t.h.v. Nazareth*
 - *de knoop t.h.v. Lint*
 - *wisselcomplex Otterbeek (Mechelen)*
4. Zorg voor de opwaardering van de stationsomgeving in Herentals: aanpassingen van de stationsomgeving en de ondertunneling van spoorwegovergangen dienen prioritair geprogrammeerd te worden in de investeringsprogramma's van Infrabel en NMBS. Maak ook het station en de perrons toegankelijk en pas de accommodatie van dit interregionaal vervoersknooppunt aan voor meer reizigerscomfort.
5. Zet kwaliteitsvol rollend materieel in met voldoende capaciteit op de lijnen van en naar de Kempen. Voorzie ook in de vergroening van de gehele treinvloot.
6. Voer een parkeerbeleid aan de stations in functie van de *modal shift* en in samenspraak met het lokaal bestuur. Dit is maatwerk en moet betaalbaar en gedifferentieerd worden uitgewerkt, afgestemd op de lokale context.
7. Zet in op een methodische aanpak waarbij structureel in overleg wordt gegaan met de regio (Streekplatform Kempen, Conferentie van Kempense burgemeesters en Vervoerregio Kempen) om de noden in de Kempen fijn te stellen en de investeringen daarop af te stemmen.

2. Zorg voor een Nucleair Veilige Kempen

De nucleaire zone in Dessel, Geel en Mol is zeer kenmerkend voor de Kempen.

Het is de enige plek waar laagradioactief en kortlevend nucleair afval langdurig en definitief wordt geborgen. De cAt-berging¹ brengt voor de Kempen en de regio Mol-Dessel in het bijzonder een belangrijke verantwoordelijkheid met zich mee op de zeer lange termijn, die vraagt om een permanente borging van de beschikbaarheid van middelen, tewerkstelling en kennis, zodat een veilige exploitatie, die ook maatschappelijk gedragen is, mogelijk blijft.

De aanwezigheid van nucleaire bedrijvigheid en onderzoek, zorgt vandaag voor kennisopbouw, tewerkstelling en economische meerwaarde. Dit moet ook in de toekomst gegarandeerd blijven.

Streekplatform Kempen eist in de eerste plaats dat alle activiteiten nu en in de toekomst op een veilige manier blijven gebeuren. Tegelijkertijd is voor Streekplatform Kempen de realisatie van het voorwaardenscheppend kader noodzakelijk: veiligheid gaat dus hand in hand met afvalbeheer, beheer van de infrastructuur en haar impact op de omgeving, kennis, innovatie, economie, tewerkstelling en maatschappelijk draagvlak.

In het standpunt 'Nucleair Veilige Kempen' worden al de voorwaarden van de Kempen in detail uiteengezet. In het voorjaar van 2024 zal het integrale geactualiseerde standpunt worden goedgekeurd.

Prioritair vraagt Streekplatform Kempen:

- **Voldoende financiering voor de ontmanteling en de sanering van de nucleaire passiva** BP1 (het vroegere Eurochemic) en BP2 (de vroegere Waste-afdeling van het SCK.CEN). Om de veiligheid te garanderen, risico's te beperken en te voldoen aan de steeds hogere eisen van de veiligheidsautoriteiten, is het noodzakelijk tijdig voldoende budget te voorzien om de kwaliteit van het werk te garanderen en te vermijden dat de kosten verder oplopen door een met de tijd steeds maar stijgend kostenniveau en de verlenging van de noodzakelijke stand-by-kosten. Veilige ontmanteling en het behoud van de kennis en uitvoerende competenties, door de relevante tewerkstelling zeker te stellen, zijn noodzakelijk voor het blijvend draagvlak voor nucleair afvalbeheer. Het is daarom noodzakelijk dat het programma, zoals uitgewerkt door NIRAS en Belgoproces, integraal uitgevoerd kan worden met de benodigde middelen. Bovendien ligt hier een belangrijke kans voor de valorisatie van kennis inzake decontaminatie en ontmanteling. Dit moet een speerpunt van het beleid blijven.
- Aandacht voor het **waarborgen van de veiligheid voor werknemers** in de nucleaire bedrijven en inwoners van de streek. Het is noodzakelijk dat alle bedrijven maximale veiligheidsvoorschriften hanteren voor alle werknemers en onderaannemers op nucleaire sites. Er dient een wetgevend kader uitgewerkt te worden inzake levenslange medische opvolging voor personeel (intern en extern) dat in de loop van hun loopbaan accidenteel is blootgesteld aan dosissen boven de wettelijke limieten. Lokale besturen moeten snel kunnen handelen in geval van een calamiteit en inwoners moeten goed geïnformeerd zijn over de werking van noodplannen.

¹ cAt staat voor Geïntegreerd Project Oppervlakteberging

- Dat de federale regering een beleidsbeslissing neemt voor het **langetermijnbeheer van categorie B- en C-afval**, waarbij ze garant staat voor een sluitende financiering, ongeacht het tijdstip en de modaliteiten van de berging. Dit betekent gezinszins dat Streekplatform Kempen vragende partij is om dit afval in de Kempen definitief te bergen. Indien echter geen snelle beslissing wordt genomen, zal Streekplatform Kempen zich moeten beraden hoe het zich verhoudt tot de tijdelijke opslag die steeds langer en langer duurt.
- Dat het **wetenschappelijk onderzoek aan het SCK.CEN** alle ontwikkelingskansen krijgt. De basisdotatie aan het SCK.CEN dient minimaal geïndexeerd te worden met de gezondheidsindex opdat dit studiecetrum haar wetenschappelijke missie als Belgisch, Europees en internationaal *centre of excellence* kan blijven waarmaken en de tewerkstelling, kennis en knowhow in de Kempen verankerd blijft.
- In het bijzonder aandacht voor de medische toepassingen en continuïteit van **productie van radio-isotopen** en de ontwikkeling van nieuwe radiofarmaca en daarvoor benodigde nucleaire infrastructuur.
- Bijzondere aandacht voor het faciliteren van de bouw van een grote innovatieve nucleaire infrastructuur zoals beoogd door de SMR-LFR² Technology Demonstrator en MYRRHA³.
- Dat de Europese, federale en Vlaamse kennisinstellingen JRC, SCK.CEN, VITO, KU Leuven en Thomas More samen een **ecosysteem** bouwen waarbij het onderzoek, innovatie, afvalbeheer, veiligheid en nucleaire toepassingen (medische en niet-medische) een unieke

² SMR – LFR staat voor Small Modular Reactor - Lead Fast Reactor.

basis vormen voor kennisbeheer en behoud en waarbij de valorisatie van deze kennis kan bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de Kempen en aan het behoud van het maatschappelijk draagvlak voor deze nucleaire activiteiten. Streekplatform Kempen dringt aan dat de federale overheid hier mee haar schouders onder zet.

- Dat omwille van het belang voor de streek, de complexiteit van het nucleair dossier en de lange tijdshorizon een **actieve dialoog met de federale overheid** wordt georganiseerd in functie van de uitvoering van het standpunt 'Nucleair Veilige Kempen'. Vanuit de streek is het engagement hiertoe in 2023 nog bevestigd via de ondertekening door alle stakeholders van een nieuw werkingsprotocol van de Regionale Nucleaire Coördinatiecetel.

Beleidsaanbevelingen

1. Zorg voor voldoende financiering van de nucleaire passiva BP1 en BP2, cf. het meerjarenprogramma dat door NIRAS werd goedgekeurd om industriële en saneringsplannen BP 1 en BP 2 veilig en snel te kunnen uitvoeren.
2. Waarborg de veiligheid van werknemers van de nucleaire bedrijven.
3. Zorg voor een snelle beslissing over het langetermijnbeheer van het B en C-afval, zodat de actuele tijdelijke stockage bij Belgoproces geen quasi definitief karakter krijgt. Zo niet zal Streekplatform Kempen zich beraden.
4. Zorg voor voldoende financiering voor het wetenschappelijk onderzoek van het SCK.CEN.
5. Indexeer de basisdotatie van SCK.CEN.

³ MYRRHA staat voor Multi-purpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications, een nieuwe multifunctionele onderzoeksinstallatie.

6. Zorg voor continuïteit in de productie van medische radio-isotopen en ontwikkeling van nieuwe radiopharmaca.
7. Ondersteun SMR-LFR TD en MYRRHA.
8. Zorg voor een federale bijdrage aan een Kempens innovatie-ecoysteem.
9. Zorg voor structureel overleg tussen de federale minister van energie en de relevante Kempense actoren: Streekplatform Kempen/Regionale Nucleaire Coördinatiecel (RNC), betrokken gemeentebesturen, partnerschappen MONA en STORA.

3. Zorg voor een toegankelijk ziekenhuisaanbod voor de Kempense patiënten

Op 17 februari 2023 heeft het Ziekenhuisnetwerk Kempen (ZNK) van Vlaams minister Crevits als tweede ziekenhuisnetwerk in Vlaanderen de goedkeuring gekregen voor zijn Regionaal Zorgstrategisch Plan. In dit plan verduidelijken de Kempense ziekenhuizen hoe ze het zorgaanbod de komende jaren verder willen afstemmen op de toekomstige zorgbehoefte in de regio. Deze goedkeuring is tevens een essentiële voorwaarde om de nodige financiële middelen te bekomen voor de toekomstige bouw van nieuwe ziekenhuizen in onze regio.

Het Ziekenhuisnetwerk Kempen heeft in het Regionaal Zorgstrategisch Plan (RZSP) beschreven hoe de 4 ziekenhuizen van de Kempen willen komen tot een geïntegreerde zorgwerking met eenzelfde visie. Daarbij wil het 85% van de toekomstige zorgvraag in de Kempen zelf kunnen verzorgen. De doorgedreven samenwerking tussen de ziekenhuizen zorgt voor een kwaliteitsverhoging en efficiëntiewinst waar de patiënt beter van wordt.

Het uitgangspunt is om op termijn van vijf naar drie volwaardige campussen te gaan waar volwaardige basiszorg aangeboden wordt. Daarnaast wordt gespecialiseerde zorg op 1 of maximum 2 campussen uitgebouwd. Bovendien wordt de samenwerking verankerd met de eerstelijnszorg, chronische en geestelijke gezondheidszorg en andere zorg- en welzijnsactoren uit de regio.

Aansluitend op deze goedkeuring van het RZSP ZNK hebben de ziekenhuizen van Mol en Geel (gezamenlijk) enerzijds en Turnhout anderzijds hun individueel zorgstrategisch plan ingediend en tevens een goedkeuring verkregen. Voor het AZ Turnhout werd recent ook de goedkeuring verkregen van hun financieel technisch plan, waaraan ook

een strategisch forfait is gekoppeld voor de realisatie van hun nieuwbouw tegen 2031. Dit zijn zeer belangrijke en noodzakelijke stappen om de beschreven doelstellingen van het RZSP ZNK te kunnen realiseren.

Hieronder staat nog eens de kern van het goedgekeurde Regionaal Zorgstrategisch Plan ZNK beschreven.

Als Ziekenhuisnetwerk Kempen wensen we een dynamisch zorgaanbod uit te bouwen voor onze regio dat zich aanpast aan de reële zorgbehoefte van de patiënt en dit vanuit de principes van quadruple aim⁴. Ons zorgaanbod hierin is mensgericht en streeft naar maatschappelijke waardecreatie. Daarnaast willen we vanuit het netwerk toegevoegde waarde creëren op het vlak van kwaliteit en efficiëntie van onze zorg.

Om deze doelstellingen te realiseren, willen we in het Ziekenhuisnetwerk Kempen evolueren van vijf naar drie volwaardige campussen, zodat met optimale grootte en spreiding zowel de nabijheid van specialistische basiszorg als de centralisatie van hooggespecialiseerde (supra) regionale zorg gegarandeerd is en blijft.

Via een overkoepelende governance structuur met eenheid van visie, beleid en vermogen, willen we die dynamiek van ons innoverend netwerk verder stimuleren. Hierbij willen we evolueren naar een geïntegreerd model, gesteund door een flankerend beleid vanuit de overheid.

Om een antwoord te bieden op de evoluerende zorgbehoefte willen we ons toekomstig zorgaanbod hierop aanpassen. Hiertoe wordt op elk van de drie campussen een volwaardig basisaanbod voorzien voor de populatie die elke campus bedient. Het basisaanbod omvat een aanbod voor (dag)hospitalisatie rond internistische en heelkundige zorg, moeder en kind zorg, zorg voor ouderen en revalidatie. Het locoregionaal aanbod van erkende ziekenhuisfuncties is aanwezig (bv. spoedgevallen, intensieve zorgen, neonatale zorgen...) op elke campus. Ook is er op elke

⁴ Dit model richt zich op 3 overkoepelende doelen om de kwaliteit van de zorg en de algemene gezondheid te verbeteren: het verbeteren van de ervaring die patiënten hebben over de zorg, het

verbeteren van de gezondheid van de algemene populatie en het verlagen van de zorgkosten per hoofd van de bevolking.

campus minimaal een niercentrum voor collectieve autodialyse aanwezig. Qua zware medische beeldvorming is er op elke campus CT, SPECT-CT⁵ en NMR aanwezig (met minstens het behoud van het huidig totaal aantal toestellen). Op elke campus zijn er minimaal locoregionale zorgprogramma's aanwezig voor oncologie, cardiologie, beroertezorg, geriatrie en palliatieve zorg. Deze basiszorg is een dynamisch begrip dat in de toekomst kan wijzigen door een veranderende zorgbehoefte of medische evoluties. Deze is opgemaakt met de huidige kennis van vandaag en kan mee evolueren door een mogelijk herdefiniëring van locoregionale en supraregionale zorg door de overheid.

Naast het basisaanbod, wordt voor gespecialiseerde pathologie of technieken een aanbod voor de bevolking voorzien dat gecentraliseerd is op één of twee campussen. Bepaalde technieken behoren meer en meer tot een *state of the art* behandeling die essentieel zijn om als netwerk te voorzien voor de te bedienen bevolking. Ons netwerk wil in de toekomst qua zware beeldvorming de huidige infrastructuur uitbreiden met noodzakelijke PET faciliteiten en een 3T NMR, daarnaast ook zorgprogramma's aanbieden voor interventionele beroertezorg (S2), cardiale pathologie B3 en E (Elektrofysiologie) en de ziekenhuisdiensten neuropsychiatrie K en psychogeriatricie aanbieden. Op die manier wil het ZNK-netwerk een kwalitatief hoogstaand en volledig aanbod dichtbij huis voorzien voor de bevolking van de Kempen.

Met betrekking tot de evolutie van de toekomstige zorgbehoefte zien we dat deze over het algemeen niet afneemt en zelfs licht toeneemt naar 2025 en 2035. Dit is echter niet verwonderlijk aangezien het logisch zorggebied van ZNK gekenmerkt wordt door een historisch onderaanbod van erkende bedden. Naast dit historisch onderaanbod wordt het logisch zorggebied van ZNK ook gekenmerkt door enkele specifieke evoluties die een bijkomende toename van het zorgaanbod veroorzaken. Daarnaast is er een onderaanbod van GGZ en is er een duidelijke evolutie merkbaar dat er marktaandeel terugvloeit naar de vier ziekenhuizen van ZNK.

⁵ SPECT-CT is een gecombineerde (hybride) beeldvormingstechniek, waarbij twee verschillende beeldvormingsmogelijkheden (SPECT en CT) samen gemonteerd zijn in één enkele camera.

Beleidsaanbevelingen

1. Uit het Regionaal Zorgstrategisch Plan ZNK blijkt duidelijk dat het toekomstig zorgaanbod aangepast moet worden om te voldoen aan de toekomstige bedbehoefte. Bied als overheid de mogelijkheden aan om initiatieven op te zetten om deze ambitie te realiseren.
2. Intussen werd de Kempen (meer dan terecht) erkend als woestijngebied voor geestelijke gezondheidszorg, hetgeen de noodzaak om dringend te handelen alleen maar versterkt. Erken de Kempen ook als woestijngebied voor de algemene ziekenhuizen. Uit bovenstaande blijkt duidelijk dat onze regio een historische achterstand inzake erkenningen en daardoor een volwaardig aanbod heeft opgelopen. Zorg voor verschillende belangrijke erkenningen voor bijkomende hospitalisatiebedden (psychiatrie nl. A/a en K/k, SP revalidatie en palliatief, Geriatrie), bepaalde zorgprogramma's (beroertezorg S2, cardiale pathologie E en B3, multidisciplinair obesitascentrum voor kinderen) en zware medisch-technische apparatuur (PET-CT, minstens 5e NMR) om de noodzakelijke onderzoeken en behandelingen in onze regio te kunnen aanbieden.

Onze Kempense patiënten hebben recht op een toegankelijk aanbod zoals dit in de rest van Vlaanderen en België. Hiervoor dient enerzijds de historische achterstand weggewerkt te worden en anderzijds bij toekomstige erkenningen voldoende rekening te worden gehouden met de zorgbehoeften van onze Kempense patiënt, hetgeen in het verleden onvoldoende is gebeurd.

4. Werk hoogdringend de historische achterstand in de financiering van de geestelijke gezondheidszorg in de Kempen weg

Het aanbod aan geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in de Kempen is ontoereikend in verhouding tot de bevolking. Tussen de regio's in Vlaanderen bestaat er over alle zorgfuncties heen een zeer ongelijke spreiding van middelen. Toch krijgen deze regio's dezelfde opdrachten en verantwoordelijkheden voor de populatie in hun werkingsgebied. De meest rechtvaardige oplossing is om de GGZ-middelen op basis van de zorgvraag te verdelen. Hierbij spelen het aantal inwoners, de demografische en sociaaleconomische kenmerken van de populatie, en aanwezige pathologie een rol. Deze kenmerken zijn in Vlaanderen vrij uniform met beperkte afwijking in de grootstedelijke context. De historische onderfinanciering van regio Kempen maakt dat Kempense burgers de facto nog steeds minder toegang tot gespecialiseerde GGZ hebben in vergelijking met inwoners in andere regio's en dat de mogelijkheden tot reconversie ivf innovatie en ambulantisering nagenoeg onmogelijk zijn.

Breng de financiering van de geestelijke gezondheidszorg op het niveau van het Vlaams gemiddelde.

Op die manier vertrekken alle regio's vanuit dezelfde positie en worden de historische scheefftrekkingen weggewerkt ivf verbetering van de toegang tot GGZ voor de Kempense burger.

Beleidsaanbevelingen

1. Voorzie bijkomende budgetten voor de verdere uitbouw van mobiele teams, residentiële intensieve behandel eenheden (type ID en HIC) en eenheid voor psychiatrische spoed Interventie (EPSI) aangezien in de regio omwille van de historische onderfinanciering geen ruimte is voor innovatie via de financieringstechniek 'bedbevrozing'.
2. Realiseer bijkomende capaciteit zoals voorzien in het goedgekeurde Regionaal Zorgstrategisch plan van Ziekenhuisnetwerk Kempen (ZNK) en geconcretiseerd in de individuele zorgstrategische plannen van AZ Turnhout en Heilig Hart Mol/Ziekenhuis Geel (die ook goedgekeurd werden door de Vlaamse overheid).
Het gaat specifiek over:
 - 64 A-bedden/11 a-plaatsen⁶ (dienst neuro-psychiatrie voor observatie en behandeling van volwassen patiënten met nood aan dringende hulp)
 - 34 Sp Psychogeriatric -bedden (gespecialiseerde dienst voor behandeling en revalidatie psychogeriatric aandoeningen)
3. Voorzie in samenwerking met de Vlaamse overheid bijkomende budgetten voor uitbouw van het zorgcircuit voor de doelgroep ouderen in functie van de sterke vergrijzing die in regio Kempen verwacht wordt voor de periode 2023-2040.
4. Voorzie in samenwerking met de Vlaamse overheid bijkomende budgetten voor uitbouw van het zorgcircuit voor de subpopulatie volwassenen in een justitieel statuut gezien de regio 4 gevangenen telt waarvan de populatie kampt met diverse zorgnoden GGZ.

⁶ A:dag en nacht/a:dag

5. Geef zuurstof aan de Kempense huisartsen en help hen om kwalitatieve eerstelijnszorg als basisrecht te houden

Het huisartsentekort is brandend actueel en neemt steeds grotere proporties aan. Exacte cijfers zijn moeilijk in kaart te brengen, maar een projectie op basis van gemiddelde cijfers van Domus medica (1200 GMD's⁷ per arts, 120 patiëntencontacten per week, 5 contacten per patiënt jaarlijks, 46 werkweken) toont voor de hele regio van Huisartsenvereniging Regio Turnhout (HVRT) een tekort van 55 full time artsen, waarvan de aantallen in de steden het hoogst liggen.

De huisartsenpraktijken staan voor grote uitdagingen: tekort aan huisartsen, een vergrijzende bevolking met meer zorgvraag door chronische ziekten, weinig ondersteuning in de praktijk en aandacht voor een evenwichtige balans werk-vrije tijd. De uitval, zeker in en na de Corona-periode is groot, zeker bij solo-artsen.

In vergelijking met landen als Nederland, Noorwegen... spenderen Belgische huisartsen een aanzienlijk groter deel van hun tijd aan consulten zonder effectieve hulpvraag. De patiënt weet exact hoe hij zich met zelfzorg verder kan helpen, is niet ongerust, maar moet zijn afwezigheid staven. Vanuit medisch oogpunt kostbare verloren tijd, waarmee de overvloed aan patiënten mét hulpvraag beter voortgeholpen zou kunnen worden.

Bovendien ligt het gemiddelde aantal patiënten per huisarts in buurlanden ook hoger omdat er een bredere omkadering en ondersteuning binnen de huisartsenpraktijken gefinancierd wordt. Er

worden met het proefproject "New Deal" voorzichtige stappen gezet, maar dit geldt voor een beperkte selectie van praktijken en de grote meerderheid van de prestatiegerichte huisartsenpraktijken hebben nog steeds geen financieel kader om bepaalde taken binnen de praktijk te delegeren. Er zijn in de Kempen mooie voorbeelden hoe het ook anders kan: brede, multidisciplinaire eerstelijnspraktijken waarbij lokale besturen mee faciliteren. Zie de pilootprojecten in Vorselaar (PIOEN, eerste generatie pilootprojecten) en Geel (tweede oproep). Ontzorging van huisartsen door de inzet van VIHP (verpleegkundige in huisartsenpraktijk) of praktijkondersteuning, meer samenwerking met onder meer maatschappelijk werkers (lokaal bestuur) en andere zorgverstrekkers.

Ook het gebrek aan patiënteneducatie en triage dragen bij aan de hoge werkdruk, niet in het minst tijdens wachtdiensten. Heel wat patiënten vinden geen huisarts of snappen het systeem van gezondheidszorg niet. De koppeling met de buurtgerichte zorg en met de welzijnszorg (lokaal bestuur) is ook daarin van groot belang. Geestelijke gezondheidszorg, welzijnszorg, buurtgerichte zorg en klinische gezondheidszorg zouden veel meer geconnecteerd moeten zijn. Lokale besturen spelen daarin een cruciale rol.

Ten slotte zorgen structurele kaders, zoals het Functioneel Samenwerkingsverband (FSV)⁸, die men wil opleggen ervoor dat de ongelijkheid met andere regio's enkel toeneemt. De criteria en budgetten zijn afgestemd op dichtbevolkte stedelijke gebieden. Dit maakt dat men met dit rigide systeem in onze uitgerekte regio geen netto winst kan maken en niet tot een efficiëntere zorgverlening kan komen, maar wel opnieuw voor een hogere werkbelasting zorgt.

⁷ GMD staat voor Globaal Medisch Dossier

⁸ Vanuit het RIZIV werd een nieuw kader gecreëerd waarin wachtposten (vnl. tijdens de diepe nacht) voor een gebied van 300.000 inwoners moeten samenwerken om zo tot een efficiëntere zorgverlening te komen. Dit werd opgenomen in een Koninklijk Besluit en verwacht wordt dat er overkoepelende

vzw's worden opgericht (de zogenaamde Functionele Samenwerkingsverbanden of FSV's). Voor grootstedelijke gebieden kan hier daadwerkelijk winst gemaakt worden en kan men tijdens de diepe nacht besparen op chauffeurs en onthaalpersoneel, omdat de aanrijtijden nog aanvaardbaar blijven. In uitgestrekte gebieden is efficiëntiewinst moeilijk omdat de aanrijtijden sterk oplopen.

De Kempense huisartsenkringen werken enorm hard om gepassioneerde huisartsen naar de Kempen te lokken en ook op langere termijn een eerstelijnszorg van topkwaliteit te kunnen aanbieden.

Streekplatform Kempen pleit ervoor om de vicieuze cirkel te doorbreken, verdere uitval van artsen te voorkomen en de huisartsen ademruimte te geven op korte termijn. Op die manier blijft eerstelijnszorg een basisrecht en kan iedereen vroeg of laat op deze zorg rekenen.

De hieronder genoemde beleidsaanbevelingen zijn niet specifiek voor de Kempen, met uitzondering van aanbeveling nr. 6.

Beleidsaanbevelingen

1. Schaf arbeidsongeschiktheidsattesten af (op korte termijn minstens deze van 3 dagen of korter ongeacht bedrijfstype).
2. Financier ondersteuning door een praktijkverpleegkundige voor elk type huisartsenpraktijk.
3. Zorg voor meer samenwerking met lokale besturen en faciliteer multidisciplinaire eerstelijnspraktijken.
4. Zet in op een sensibiliseringscampagne voor de bevolking (cfr. www.moetiknaarededokter.be).
5. Rol 1733 uit en maak het een bindende triage, inclusief zelfzorg en uitgestelde zorg.
6. Laat rigide structuren als het huidige FSV los en maak ruimte voor een flexibeler systeem voor samenwerking, rekening houdend met bevolkingsspreiding en grootte van het gebied.

6. Ga voor een nieuw Masterplan Detentie en internering in humane omstandigheden

Streekplatform Kempen dringt aan op een geactualiseerd Masterplan en een actieplan in functie van een langetermijnbeleid voor een detentie in humane omstandigheden.

De uitgewerkte langetermijnvisie moet ook de problemen binnen de verouderde Kempense gevangenissen (Merksplas, Hoogstraten, Turnhout en Wortel) helpen wegwerken. In deze context wordt ook het Centrum voor Illegalen in Merksplas in één adem genoemd. Dat gaat onder andere over:

- overbevolking en infrastructuurproblemen;
- onmenselijke leefomstandigheden in sommige inrichtingen;
- een onaangepaste infrastructuur om de re-integratie van gedetineerden te realiseren;
- een onveilige werkomgeving voor bewakings- en ondersteunend personeel;
- de de facto onmogelijkheid om een beleid inzake strafdifferentiatie te ontwikkelen en uit te voeren;
- het gebrek aan aangepaste infrastructuur buiten de gevangenissen voor de verzorging en begeleiding van geïnterneerden.

Hierbij gaat Streekplatform Kempen uit van vijf grote actiepunten:

- een renovatieprogramma voor het herstel van verloren capaciteit in de bestaande instellingen;
- een inhaalprogramma voor renovatie dat zorgt voor veilige en humane leefomstandigheden in de bestaande instellingen;
- de bouw van bijkomende cellen op bestaande sites om de overbevolking op te vangen;

- de bouw van nieuwe inrichtingen voor het opvangen van de stijgende behoefte en het voorzien van een buffercapaciteit zodat oude inrichtingen in veilige omstandigheden kunnen worden gerenoveerd;
- de bouw van nieuwe inrichtingen ter vervanging van sterk verouderde inrichtingen.

Streekplatform Kempen dringt hierbij aan op een renovatieprogramma dat voldoet aan de duurzaamheidsstandaarden, zodat de Kempen in functie van haar klimaatdoelstellingen op koers blijft, alsook dat al de mobiele netwerken permanent goed bereikbaar zijn in functie van een veilige exploitatie, zeker bij calamiteiten.

Streekplatform Kempen dringt verder aan op een nauwgezette uitvoering van de afspraken uit het 'Masterplan III Detentie en internering in humane omstandigheden' met betrekking tot de gevangenis van Merksplas, waarbij de bestaande site gerenoveerd wordt tot een gevangenis die plaats biedt voor 400 gedetineerden met een aangepast profiel (lang gestraften, oudere gedetineerden, gedetineerden met specifieke psychische aandoeningen...). Omdat de inrichting operationeel moet blijven, bestaat de huidige planning erin dat de werken in 4 grote fasen worden uitgevoerd en over meerdere jaren gespreid worden: van midden 2024 tot vermoedelijk midden 2031. Deze planning moet nauwgezet worden uitgevoerd en over de voortgang dient te worden gerapporteerd. Omwille van het gewijzigd profiel van de gedetineerden, zal ook het profiel van het (aan te werven) personeel wijzigen.

Het Streekplatform Kempen wil verder een toekomstgerichte uitbouw van het Opleidingscentrum voor Penitentiair Personeel (OCP) in Merksplas, waar opleidingen worden gegeven voor alle personeelsleden in de gevangenissen (directie, bewakingspersoneel, administratief en technisch personeel, enzovoort).

Het Streekplatform Kempen wil dat bij deze visievorming de lokale directies, vertegenwoordigers van het personeel en de lokale besturen ten volle betrokken worden.

Beleidsaanbevelingen

1. Voorzie een renovatieprogramma voor het herstel van verloren capaciteit in de bestaande instellingen.
2. Voorzie een inhaalprogramma voor renovatie dat zorgt voor veilige en humane leefomstandigheden in de bestaande instellingen.
3. Voorzie de bouw van bijkomende cellen op bestaande sites om de overbevolking op te vangen.
4. Voorzie de bouw van nieuwe inrichtingen voor het opvangen van de stijgende behoefte en een buffercapaciteit zodat oude inrichtingen in veilige omstandigheden kunnen worden gerenoveerd.
5. Ga voor de bouw van nieuwe inrichtingen ter vervanging van sterk verouderde inrichtingen.
6. Voer de afspraken uit van het 'Masterplan III Detentie en internering in humane omstandigheden' met betrekking tot de gevangenis van Merksplas en rapporteer over de voortgang.
7. Ga voor de uitbouw van het Opleidingscentrum voor Penitentiair Personeel (OCP) in Merksplas.

7. Werk aan een optimale en duurzame financiering van de politiezones

Een optimale en duurzame financiering is noodzakelijk om alle opdrachten, die aan de politiediensten worden toegewezen, op een transparante en professionele wijze te kunnen uitvoeren.

Beleidsaanbevelingen

1. Zorg voor een financieringswet voor de lokale politie.
2. Herfinancier politie met voldoende/geschikte financiële middelen: bijkomende financiële middelen opdat een financieringswet niet enkel zal leiden tot een herverdeling van de huidige budgetten.
3. Wees transparant over de verdeling van de federale dotaties aan de politiezones. De financiering van de lokale politiezones is nog altijd gebaseerd op KB's, met achterhaalde en weinig transparante gegevens om de criteria te bepalen (parameters KUL-norm, bevolkingscijfers, aanwezigheid van gevangenis op grondgebied, enz.). Ook de budgettaire toekenning kan vereenvoudigd en verduidelijkt worden en de toekenningscyclus van de verschillende subsidies kan afgestemd worden op de financiële en budgettaire beheercyclus van de Lokale Politiezones. Mogelijks kunnen bijkomende toekenningspistes verkend worden.
4. Zorg voor een structurele cofinanciering door de federale overheid om de stijgende pensioenlasten op te vangen. De pensioenlasten dreigen anders een zware hypotheek te leggen op de lokale besturen.
5. Zorg voor federale regelgeving die voorziet in de zekerheid dat de federale overheid zal blijven instaan voor de financiering van de NAVAP (Non-activiteit voorafgaand aan pensionering) totdat het stelsel in 2030 uitgedoofd is.

6. Zorg voor een uitvoeringsbesluit voor artikel 90 WGP⁹. Met een "KB-betaalpolitie" krijgen de zones een financieringsbron die gebruikt zou kunnen worden om bepaalde politiekosten terug te vorderen van organisatoren van privé-evenementen, zoals bv. sportwedstrijden en muziekfestivals.
7. Maak werk van een duurzame financiering in functie van de opdrachten. Nieuwe opdrachten moeten gekoppeld worden aan een voorafgaande inschatting op het vlak van impact en haalbaarheid (personeel/tijd).

Aangezien ook de Vlaamse wetgever steeds meer handhavingsoopdrachten toebedeelt aan de politie, dient de medefinanciering van de politiezones door de Vlaamse overheid overwogen te worden.

⁹ WGP staat voor Wet Geïntegreerde Politie.

8. Behoud een lokaal aanspreekpunt bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) is bezig met een reorganisatie waarbij verschillende kantoren zullen verdwijnen en onderverdeeld worden in clusters met telkens enkele entiteiten. De openbare dienstverlening voor de Kempen mag hier niet onder lijden.

Streekplatform Kempen wil een lokaal aanspreekpunt in de entiteiten houden. De RVA moet voldoende rekening houden met het belang dat ze in de streek heeft en de lokale stakeholders betrekken en duidelijk informeren om een goede nabijheid te garanderen. De bereikbaarheid en nabijheid van een openbare instelling moet op zich primordiaal blijven. De sociaal verzekerde mag niet de dupe worden van de reorganisatie. Ook het welzijn van de RVA-medewerkers zelf en het behoud van lokale tewerkstelling moet een aandachtspunt zijn.

Beleidsaanbeveling

Behoud een lokaal aanspreekpunt bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

9. Oriënteer de gerechtelijke verdeling van bevoegde rechtbanken op (referentie) regio's

In functie van een optimalisering van de regiovorming is het aangewezen dat de gerechtelijke verdeling van bevoegde rechtbanken gelijkloopt met de maatschappelijke context.

Bevoegde rechtbanken voor de gemeenten Hulshout en Herenthout, die respectievelijk horen tot de Kempense politiezones Zuiderkempen en Neteland en tot het werkingsgebied van alle welzijns- en zorgorganisaties die deel uitmaken van de referentieregio Kempen, bevinden zich in Mechelen. Dit is voor eenieder verwarrend en inefficiënt, zeker omdat hulpverlening en maatschappelijk welzijn idealiter onlosmakelijk samengaan met en afgestemd zijn op de werking van de rechtbanken.

In deze politiezones zijn verschillende procureurs verantwoordelijk. Streekplatform Kempen vraagt aan de Vlaamse en de federale overheden dat hun sectoren en structuren en bijhorende dienstverleningen en bevoegdheidsverdelingen zich oriënteren op de (referentie)regio's.

Beleidsaanbeveling

Oriënteer de gerechtelijke verdeling van bevoegde rechtbanken op de (referentie)regio's.